

Skadesforsikringselskaber

Markedsudvikling 2018

Indholdsfortegnelse

Markedsudvikling i 2018 for skadesforsikringsselskaber	3
1. Sammenfatning	3
2. Hovedtendenserne i forsikringsselskabernes årsregnskaber	3
3. Observationer fra årets inspektioner	7
Revisionsudvalg	7
Governance	8
Solvens og standardformlen.....	8
4. Alpha Insurance og Qudos Insurance gik konkurs	9

Markedsudvikling i 2018 for skadesforsikringselskaber

1. Sammenfatning

De direkte tegnende skadesforsikringselskaber leverede i 2018 et resultat før skat på 7,1 mia. kr., hvilket var et fald på 37 pct. i forhold til året før. Tilbagegangen skyldtes primært et negativt investeringsresultat på -0,6 mia. kr., hvor der året før var overskud på 3,5 mia. kr. På trods af det faldende resultat var skadesforsikringselskaberne i stand til at præstere en egenkapitalforrentning efter skat på 11,1 pct. mod 17,9 pct. i 2017.

Finanstilsynet gennemførte i løbet af 2018 en række inspektioner, hvor fokus først og fremmest var på den agentbaserede grænseoverskridende forretningsmodel. Finanstilsynet havde også fokus på selskaber, hvis resultater igennem en årrække havde været så dårlige, at Finanstilsynet havde behov for at vurdere, om forretningsmodellen fortsat var holdbar.

I 2018 gik Alpha Insurance og Qudos Insurance konkurs. Begge selskaber havde den agentbaserede grænseoverskridende forretningsmodel, hvorfor Finanstilsynet fortsat har et særligt fokus på denne forretningsmodel.

2. Hovedtendenserne i forsikringselskabernes årsregnskaber

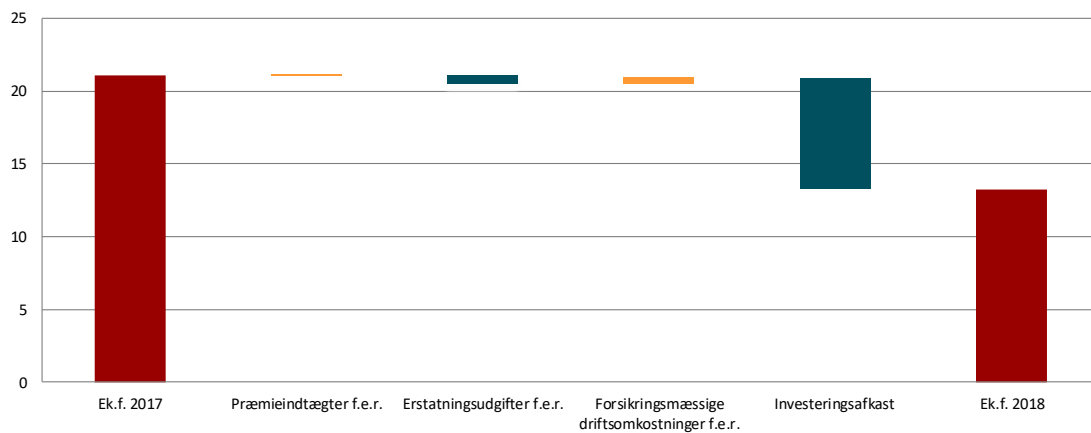
Skadesforsikringselskaberne havde i 2018 en tilbagegang i det samlede resultat før skat i forhold til 2017. Det samlede resultat før skat var på 7,1 mia. kr. mod 11,2 mia. kr. i 2017. Tilbagegangen skyldtes primært et negativt investeringsresultat på -0,6 mia. kr., mod et overskud året før på 3,5 mia. kr. Det forsikringstekniske resultat var mere stabilt og faldt kun marginalt fra 7,7 mia. kr. i 2017 til 7,5 mia. kr. i 2018.

Det lavere investeringsresultat havde stor betydning for skadesforsikringselskabernes rentabilitet. Selskabernes egenkapitalforrentning før skat faldt fra 21,1 pct. i 2017 til 13,2 pct., jf. figur 1, og hele faldet kunne stort set henføres til det forringede investeringsafkast.

Markedsudviklingsartiklen medtager ikke skadesforsikringselskaber, hvor den indirekte andel af forsikringerne overstiger 50 pct. Dette indebærer blandt andet, at genforsikringscaptive ikke er indeholdt, da de ikke tegner risiko direkte, men indirekte ved at påtage sig risiko i form af genforsikring fra det direkte tegnende selskab.

Figur 1: Investeringsresultatet medførte forværret egenkapitalforrentning i 2018

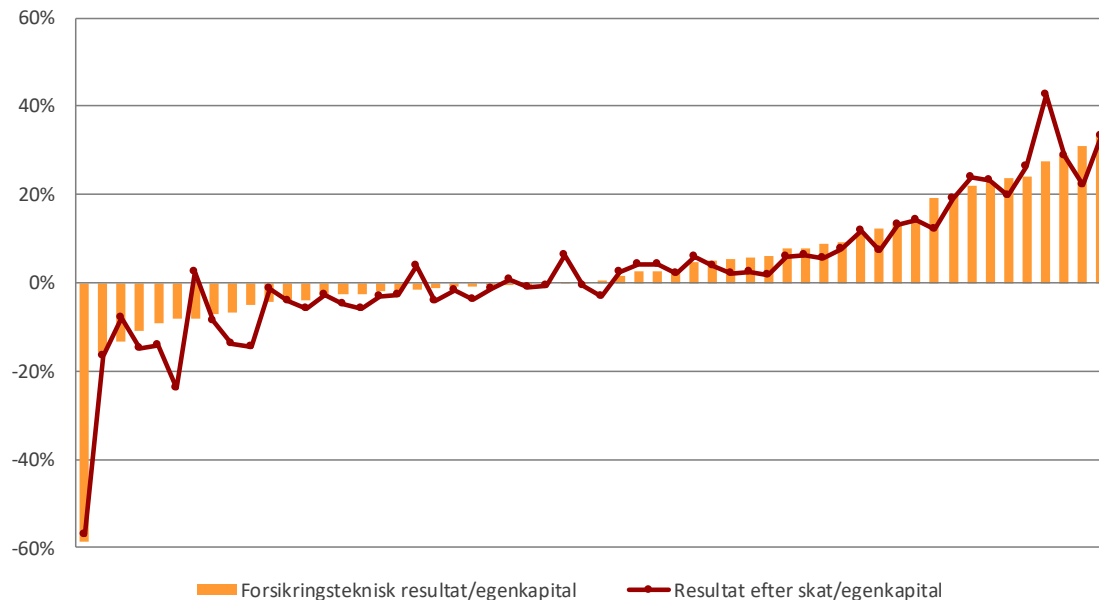
Ændring ift egenkapitalen i procentpoint.

Note: Egne beregninger baseret på selskabernes indberetninger.

Skadesforsikringssekskabernes regnskaber for 2018 afspejler betydelige forskelle i rentabilitet mellem selskaberne, jf. figur 2. Især to selskaber afveg markant fra de øvrige. De præsterede en forrentning af egenkapitalen efter skat på henholdsvis -57,1 pct. og 42,7 pct. For alle selskaber under ét var egenkapitalforrentningen efter skat 11,1 pct. mod 17,9 pct. i 2017.

Figur 2: Stor variation i lønsomhed blandt selskaberne

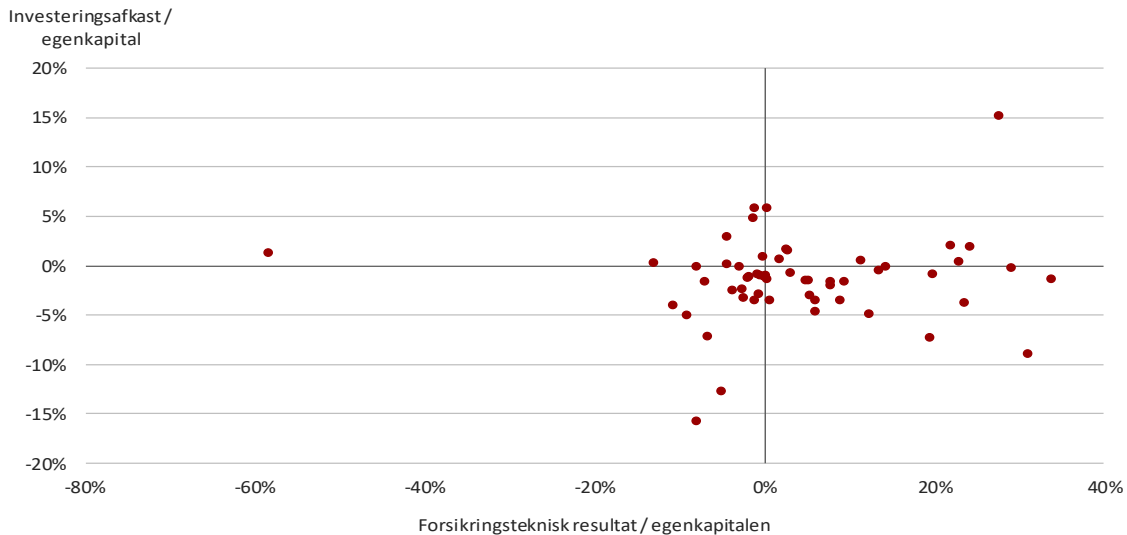

Note: Egne beregninger baseret på selskabernes indberetninger.

Der var stor spredning i indtjeningen blandt selskaberne i 2018. Knap en tredjedel af selskaberne havde underskud på forsikringsdriften samtidig med, at de oplevede et negativt investeringsresultat, jf. figur 3. Det kan være et faresignal, hvis forsikringssekskaber forsøger at kompensere for en svag forsikringsmæssig drift gennem et positivt investeringsresultat. Det

gælder især i et lavrentemiljø, hvor det kan være svært at skabe et positivt investeringsresultat.

Figur 3: Nogle selskaber oplevede både negativt forsikringsteknisk resultat og negativt investeringsresultat

Note: Egne beregninger baseret på selskabernes indberetninger.

Nogle gensidige selskaber har en bevidst strategi om at operere med et relativt beskedent resultat af forsikringsdriften for at tilgodese kunderne, der samtidig er ejerne. Der kan dog være tale om selskaber med en betydelig finansiel styrke, da de ofte har bygget formuer op over en lang årrække.

En stor del af forklaringen på det negative investeringsresultat i 2018 kan henføres til et faldende aktiemarked. Markedet lå relativt stabilt frem til slutningen af august, hvorefter aktiemarkedet faldt gennem den resterende del af året. Eksempelvis faldt indekset bestående af de 20 største danske børsnoterede virksomheder med 16 pct. i perioden. Den gennemsnitlige rente på realkreditobligationer viste en svagt faldende tendens.

De samlede bruttopræmier for skadesforsikringselskaberne faldt med 1,6 pct. i 2018 efter at være steget med 4,0 pct. i 2017. Nedgangen i bruttopræmierne var påvirket af, at Alpha Insurance A/S og Qudos Insurance A/S begge blev erklæret konkurs i 2018 og dermed ikke indgik i årsindberetningerne dette år. Fratrækkes den del af bruttopræmierne, der blev videregivet til genforsikring, var der samlet tale om en nedgang i præmier for egen regning på 0,3 pct. Det indikerer, at der har været en betydelig brug af genforsikring hos de konkursramte selskaber.

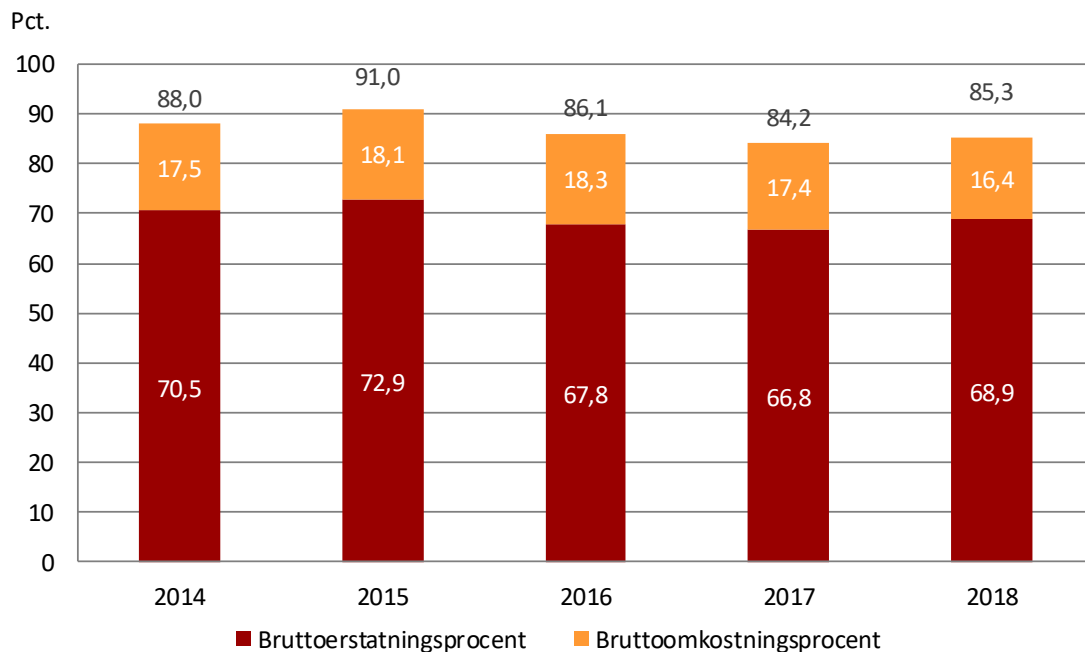
De to konkurser indebærer, at man vil få en mere retvisende opgørelse af præmie væksten i det samlede marked i 2018 ved at foretage beregningen på baggrund af de selskaber, der både eksisterede i 2017 og 2018. Opgøres væksten på denne måde, fås en samlet fremgang på 2,4 pct.

Combined ratio¹ steg i 2018 til 85,3, jf. figur 4. Dette medvirkede til, at det forsikringstekniske resultat faldt til 7,5 mia. kr. svarende til 2,6 pct. i forhold til året før. Stigningen i combined ratio dækker over en faldende omkostningsprocent, der blev mere end opvejet af en forøgelse af erstatningsprocenten.

Omkostningsprocenten var på 16,4 pct., jf. figur 4. De mest omkostningseffektive selskaber havde en omkostningsprocent omkring 14, mens den var omkring det dobbelte for de mindst effektive selskaber. Det er især i forbindelse med automatiseringer af processer og selvbetjening blandt forsikringstagerne, at de store selskaber har bedre mulighed for at nedbringe omkostningsprocenten end små selskaber.

Særligt omfanget af brandskader trak erstatningsprocenten op.

Figur 4: Combined ratio svagt stigende

Note: Egne beregninger baseret på selskabernes indberetninger.

Skadesprocenten på ejendomsområdet steg med ca. 7 pct. point fra 2017 til 2018. Dette kunne især henføres til brande. Der var tale om færre brandskader, men til gengæld var gennemsnitsskaderne større. Sommeren 2018 var en historisk tør sommer. Det betød, at omfanget af brande i landbruget steg markant. Derimod afveg hverken skybrudsskader eller stormskader markant fra året før.

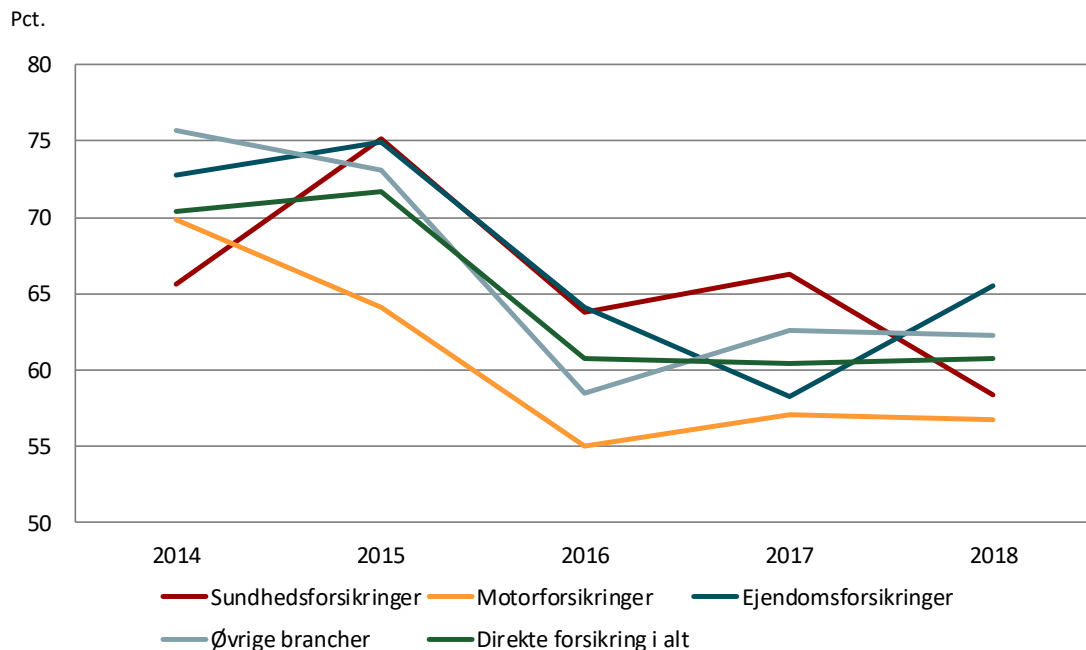
Skadesprocenten på motorområdet blev fastholdt i 2018, jf. figur 5. Ny teknologi har øget sikkerheden i biler, hvilket har betydet, at antal trafikuheld med personskade omtrent er blevet halveret i løbet af de seneste ti år. Til gengæld har den teknologiske udvikling samtidig

¹ Et udtryk for forholdet mellem summen af driftsomkostninger og erstatningsudgifter på den ene side og præmieindtægter på den anden side. Udgør et forsikrings-selskabs combined ratio eksempelvis 100 pct., betyder det, at forsikrings-selskabet bruger samtlige præmieindtægter til enten erstatningsudbetalinger eller driftsomkostninger.

gjort reservedele dyrere. Bilvinduer og kofangere, der tidligere var relativt billige reservedele, er steget markant i pris som følge af et højt teknologisk indhold.

Erstatningsprocenten på sundhedsforsikringer har fulgt en nedadgående trend gennem de seneste år, jf. figur 5. Erstatningsprocenten toppede i 2015 på 75 pct., og senest var den 58 pct. i 2018.

Figur 5: Skadesprocenten steg betydeligt for ejendomsforsikringer

Note: Egne beregninger baseret på selskabernes indberetninger.

3. Observationer fra årets inspektioner

Finanstilsynet gennemførte i løbet af 2018 en række inspektioner med to overordnede omdrejningspunkter. Fokus var dels på den agentbaserede grænseoverskridende forretningsmodel, dels på selskaber, hvis resultater igennem en årrække havde været så dårlige, at Finanstilsynet havde behov for at vurdere, om forretningsmodellen fortsat var holdbar.

Inspektionerne i Alpha Insurance og Qudos Insurance er behandlet i det efterfølgende kapitel. Nedenfor følger nogle observationer fra de øvrige inspektioner.

Revisionsudvalg

Forsikringsselskaber har siden 2016 skullet etablere et revisionsudvalg, der har til opgave at underrette bestyrelsen om resultatet af den lovpligtige revision, overvåge processen for regnskabsaflæggelse og det interne kontrolsystem i relation til denne, kontrollere og overvåge ekstern revisors uafhængighed og kvalitet, herunder godkende revisors levering af andre ydelser end revision, og indstille valg af ekstern revisor til bestyrelsen.

Finanstilsynet observerede en praksis med at have faste gæster på revisionsudvalgets møder. Dette er uhensigtsmæssigt, fordi det strider mod en generel sikring af udvalgets autonomi og objektivitet. Finanstilsynet gav derfor påbud om ikke at have faste gæster på disse møder.

Erhvervsstyrelsen har offentliggjort en vejledning til revisionsudvalget:
<https://erhvervsstyrelsen.dk/opdateret-vejledning-om-revisionsudvalg>.

Governance

Solvens II-regimet har bl.a. øget kravene til selskabernes ledelsessystem. Kravet om etablering af de fire nøglefunktioner gav også i 2018 anledning til en række tilsynsreaktioner fra Finanstilsynet. I ét tilfælde vurderede Finanstilsynet, at de fire nøglefunktioner var så ineffektive, at et kapitaltillæg var nødvendigt for at mitigere risikoen ved dårlig governance, indtil ledelsessystemet var fundet forsvarligt.

Flere selskaber fik påbud om at udarbejde manglende politikker og tilhørende retningslinjer, som er påkrævet efter Solvens II-reglerne. Politik for værdiansættelsesprocessen bliver tit overset. I ét tilfælde konstaterede Finanstilsynet, at selskabets politik for risikostyring ikke var behandlet af bestyrelsen siden 2016, hvilket strider mod kravet om at gennemgå samtlige politikker og retningslinjer mindst én gang årligt.

Endeligt konstaterede Finanstilsynet, at det i ét tilfælde kneb med bestyrelsens samlede kompetencer. Selskabet fik derfor et påbud om at udarbejde en plan for at erhverve disse.

Solvens og standardformlen

Solvens II stiller krav til beregning af solvenskapitalkravet. Dette kan ske på to måder. Selskaberne kan enten bruge standardformelen, eller de kan udvikle en egen intern model, som Finanstilsynet skal godkende. Standardformlen, som er den metode, de fleste selskaber bruger til opgørelse af solvenskapitalkravet, er omfattende og tager som udgangspunkt højde for alle de risici, som selskabet er eksponeret mod.

Finanstilsynet havde i 2018 som sædvanlig fokus på selskabernes opgørelse af solvenskapitalkravet. Det gjaldt særligt de udskudte skatters tabsabsorberende effekt. For at kunne reducere solvenskapitalkravet med de udskudte skatters tabsabsorberende effekt skal selskaberne kunne redegøre for, at de vil være i stand til at udnytte et skatteaktiv opstået som følge af et tab, der svarer til en 200-årsbegivenhed uden de absorberende effekter. Det betyder blandt andet, at selskaberne skal kunne fortsætte driften efter tabet og generere tilstrækkelig store overskud.

Når selskabet vurderer, om en lønsom drift er mulig efter tabet, skal det have for øje, om det kommer i konflikt med minimumskapitalkravet efter tabet. Sker det, skal selskabet kunne rekapitaliseres inden tre måneder. I modsat fald inddrager Finanstilsynet selskabets tillidelse. I sådan en situation kan det være svært at dokumentere en evne til at reetablere en tilstrækkelig lønsom drift efter tabet, og betingelserne for at kunne udnytte de udskudte skatters tabsabsorberende evne er ikke til stede.

En tommelfingerregel for, hvornår selskabet ikke kan reducere solvenskapitalkravet med de udskudte skatters tabsabsorberende evne, er, når selskabet ikke kan indregne et udskudt skatteaktiv i sin balance.

Nogle gruppe 2-forsikringsselskaber benytter standardformlen til at opgøre det individuelle solvensbehov. Finanstilsynet observerede, at den anvendte formel ikke var opdateret til seneste udgave af standardformlen. Det var derfor svært for selskaberne at dokumentere, at det individuelle solvensbehov med 99,5 pct. sandsynlighed var tilstrækkeligt til at dække kapitalbehovet for en periode på 12 måneder.

4. Alpha Insurance og Qudos Insurance gik konkurs

Finanstilsynet har siden 2016 haft særligt fokus på forretningsmodeller, der hovedsageligt baserer sig på agentbaseret grænseoverskridende virksomhed, hvor den primære drift outsources til lokale agenter. Alpha Insurance og Qudos Insurance havde netop denne forretningsmodel, og begge selskaber gik konkurs i 2018. Samlet havde de to selskaber over 1 mio. kunder.

Den primære årsag til konkurserne var utilstrækkelige erstatningshensættelser i en størrelsesorden, der gjorde ekstra kapitalfremskaffelse umulig. Selskaberne manglede både hensættelser på produkter med større risiko end standardprodukter og på standardprodukter som motorforsikring.

De utilstrækkelige hensættelser blev konstateret i forbindelse med inspektioner i selskaberne.

Finanstilsynet vil i 2019 fortsat have særligt fokus på forretningsmodeller, der hovedsageligt baserer sig på grænseoverskridende virksomhed og tegning af produkter med en større risiko end standardprodukter. Finanstilsynet vil rykke tættere på selskaberne både i forbindelse med tilladelse og i forbindelse med, at et etableret selskab ønsker at bruge denne forretningsmodel. Dette fokus skal medvirke til at sikre, at de pågældende selskaber er i stand til at forstå de produkter, de tegner, og til at udfordre kvaliteten af de outsourcete aktiviteter.